

V Bruselu dne 7.7.2017
COM(2017) 372 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

Jedenáctá výroční zpráva za rok 2016 o provádění pomoci Společenství podle nařízení Rady (ES) č. 389/2006 ze dne 27. února 2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

Jedenáctá výroční zpráva za rok 2016 o provádění pomoci Společenství podle nařízení Rady (ES) č. 389/2006 ze dne 27. února 2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru

1. ÚVOD

Základem pro poskytování pomoci tureckému společenství na Kypru je nařízení Rady (ES) č. 389/2006¹ (dále jen „nařízení o pomoci“), které ukládá povinnost podat Radě a Evropskému parlamentu každoročně zprávu. Tato zpráva se týká roku 2016.

2. PLÁNOVÁNÍ POMOCI

Od roku 2006 do konce roku 2016 byla na činnosti na základě nařízení o pomoci naplánována částka ve výši 450,2 milionu EUR. Částka vyčleněná v prosinci 2016 pro roční program na rok 2016 činila 33 408 392 EUR². Víceletý finanční rámec na období 2014–2020 poskytuje programu víceletý výhled v podobě stabilního ročního financování. Program pomoci je však dočasně povahy, přičemž jeho účelem je usnadnit znovusjednocení Kypru, a nařízení o pomoci a nařízení Rady (ES) č. 1311/2013³, kterým se stanoví víceletý finanční rámec, umožňují v případě znovusjednocení program revidovat.

3. PROVÁDĚCÍ MECHANISMY

Program se realizuje v těch oblastech Kyperské republiky, nad nimiž vláda Kyperské republiky nevykonává skutečnou kontrolu a v nichž je používání *acquis* podle protokolu 10 smlouvy o přistoupení dočasně pozastaveno. Pomoc se poskytuje v první řadě přímým řízením ze strany Evropské komise, některé projekty jsou však řízeny nepřímo Rozvojovým programem OSN (UNDP), Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj (EBRD) nebo Britskou radou.

Komise pracuje ve zvláštním politickém, právním a diplomatickém prostředí. Aby se mohl program realizovat a byly dodrženy zásady řádného finančního řízení, jsou zapotřebí opatření *ad hoc*. U programů pomoci financovaných EU stanoví právní rámec rozvojové pomoci za normálních okolností dohody o financování uzavřené s vládou příjemce. Takové dohody však v případě pomoci tureckému společenství na Kypru uzavřít nelze. Řízení a zmírňování inherentního rizika je součástí odpovědnosti Komise a k přijatým opatřením patří intenzivní sledování smluv a poskytování podpory příjemcům, upravené platební podmínky a obezřetný přístup k využívání bankovních záruk. Pomoc zahrnuje významnou částku ve formě grantové podpory, která vyžaduje řízení náročné na zdroje.

K zajištění úspěšného a udržitelného provádění v tomto prostředí se musí turecké společenství na Kypru plně zapojit do přípravy na zavedení *acquis* po vyřešení kyperské otázky.

Programový tým působí prostřednictvím kanceláře EU na podporu programu (EUPSO), která se nachází v severní části města Nikósie. Zastoupení Komise na Kypru rovněž pořádá setkání, semináře a tiskové konference a informuje kyperskou

¹ Úř. věst. L 65, 7.3.2006, s. 5.

² Rozhodnutí Komise C(2016) 6688.

³ Úř. věst. L 347, 2.12.2013, s. 884.

veřejnost na celém ostrově, a to i o programu pomoci, a rovněž prostřednictvím informačního místa (InfoPoint) EU, které je samo financováno v rámci programu podpory.

4. PROVÁDĚNÍ VE VYKAZOVANÉM OBDOBÍ

4.1. Všeobecný přehled

Komise nadále provádí nařízení o pomoci s celkovým cílem podpořit znovusjednocení. Komise je připravena program na základě případných dohod dosažených v jednání o řešení kyperské otázky přizpůsobit; byla přijata opatření k financování otevření dvou nových přechodů jako opatření na posilování důvěry.

K činnostem v roce 2016 patřilo pokračování řady zavedených a úspěšných projektů, jako jsou stipendia EU a opatření na posilování důvěry v rámci podpory poskytované Výboru pro pohřešované osoby a Technickému výboru pro ochranu kulturního dědictví.

Pomoc poskytovaná klíčovým hospodářským odvětvím, jež se připravují na vyřešení kyperské otázky, byla posílena prostřednictvím projektů pro rozvoj soukromého sektoru, zdrojů venkova a lidských zdrojů.

V kapacitě příjemců účinně provádět *acquis* dosud přetrvávají značné nedostatky a k dosažení tohoto cíle jsou zapotřebí rozsáhlé úpravy. Turecké společenství na Kypru však tuto problematiku více chápe.

Stěžejním prvkem programu je i nadále grantová podpora. Komise i nadále využívala externí zajištění činností, což pomáhá zajistit, aby granty byly poskytovány příjemcům efektivně a včas.

Útvar řízení projektů zřízený na základě smlouvy o poskytování služeb technické pomoci poskytuje od roku 2008 služby na podporu provádění grantových programů. Tento útvar řízení projektů rovněž poskytuje i nadále Komisi cennou pomoc z hlediska větší účinnosti a jistoty při operativním řízení, provádění a sledování grantových programů.

Jednou z problematických otázek je výstavba kanalizace města Famagusta, kterou v prosinci 2013 Komise ukončila. Spor s bývalým zhotovitelem zatím nebyl vyřešen. V roce 2016 však inženýrsko-technická firma najatá Komisí provedla důkladnou studii týkající se potřebných sanačních prací, jejich nákladů a příslušné zadávací dokumentace. Tato studie se v současnosti dokončuje.

Na konci roku bylo v rámci programu v platnosti celkem 252 smluv.

Pokud jde o správu ze strany Komise, úkoly a zdroje bývalé pracovní skupiny pro turecké společenství na Kypru byly v roce 2016 přesunuty na Útvar na podporu strukturální reformy Generálního sekretariátu. Útvar na podporu strukturální reformy je pověřen koordinací práce všech útvarů Komise podílejících se na podpoře procesu řešení kyperské otázky pod záštitou OSN. Společně s týmem podporujícím osobního zástupce předsedy Junckera vytvořil nový útvar nazvaný „Podpora řešení kyperské otázky“. Při tomto přesunu nedošlo ke změně mandátu Komise podle nařízení o pomoci.

4.2. Pokrok podle jednotlivých cílů

Celkovým cílem programu pomoci je usnadnit znovusjednocení Kypru posilováním hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru, přičemž zvláštní důraz je

kladen na hospodářskou integraci ostrova, na zlepšování styků mezi oběma společenstvími a s EU a na přípravu na *acquis*. K plnění jednotlivých cílů nařízení o pomoci byly v roce 2016 vyvíjeny tyto činnosti:

4.2.1. *Cíl 1: Rozvoj a restrukturalizace infrastruktury*

Část telekomunikačního zařízení sítě nové generace pro poskytování datových (internetových) služeb, která již byla předběžně převzata, fungovala bez vážnějších problémů. Modul pro zúčtování transakcí nezbytný pro poskytování hlasových služeb však nebyl ještě dokončen. Probíhala jednání s dodavatelem o tom, jak a kdy bude možné uskutečnit konečné testy pro vystavení úplného potvrzení o předběžném převzetí v roce 2017.

Pokračovala technická pomoc v oblasti bezpečnosti silničního provozu s cílem napomoci příjemci při provádění reformy v této oblasti. Na základě komplexního posouzení situace byl důraz kladen na změnu procesu registrace vozidel jako první krok k vytvoření systému prohlídek vozidel, jenž bude odpovídat mezinárodním normám.

Z nikosijské čističky odpadních vod pro obě společenství v obci Mia Milia/Haspolat vytéká od roku 2012 čistá voda, ale stále zbývá provést některé související projekty. Projekt nového kanalizačního řádu obsluhujícího celou Nikósii a napojeného na zmíněnou čističku odpadních vod pro obě společenství uspokojivě pokročil a byla zahájena příprava nabídkového řízení na práce při výstavbě kanalizačního řádu. Obě společenství dosáhla dohody o sdílení vyčištěné vody vytékající z čističky; probíhá studie proveditelnosti a projektování rozvodného systému až po nárazníkovou zónu, spolu s podporou využívání stabilizovaných splaškových kalů pocházejících z čističky v zemědělství.

Jedna inženýrsko-technická firma provedla v roce 2016 studii za účelem určení potřebných sanačních prací na kanalizaci ve městě Famagusta a souvisejících nákladů. Tato studie se v současnosti dokončuje.

Prostřednictvím různých opatření pokračovala pomoc v odvětví pevných odpadů. Instalace nového sterilizačního zařízení pro nakládání s nebezpečným zdravotnickým odpadem se opozdila, neboť příjemce neměl připraveny prostory pro instalaci nového vybavení. To bylo nakonec vyřešeno a ke konci roku bylo provádění projektu obnoveno. Byla rovněž vypracována zadávací dokumentace pro rozšíření kapacity skládky Koutsoventsis/Güngör, včetně specifikací pro jednotku zpracovávající výluh. Byly dodány čtyři nákladní automobily pro přepravu odpadů, jež posílily vozový park, který mají místní komunity k dispozici pro přepravu odpadu na ústřední skládku. Další investice do nákladních automobilů na převoz odpadů i do jiné infrastruktury pro nakládání s odpady (překladiště, uzavření černých skládek) však vyžadují další přípravu ze strany příjemce. Byl připraven projekt a výběrové řízení na vytvoření systému shromažďování, přepravy a centrálního zpracování vedlejších produktů živočišného původu, které jsou pro lidské zdraví nejnebezpečnější, a centralizovaného nakládání s těmito produkty. Nakládání s pevnými odpady byla věnována pozornost rovněž v grantových programech na podporu občanské společnosti a místních společenství.

Příjemce informoval Komisi, že chce převzít dokončení výstavby informačních a správních středisek ve čtyřech potenciálních oblastech sítě *Natura 2000*, a to na své vlastní náklady. Tyto částečně postavené budovy byly předmětem smlouvy, která

vypršela v roce 2011, a měly být dokončeny v rámci dohody o pověření s UNDP podepsané v roce 2014.

4.2.2. *Cíl 2: Podpora sociálního a hospodářského rozvoje*

Pokračoval projekt technické pomoci soukromému sektoru, zahájený v listopadu 2015. Cílem tohoto projektu je podpořit růst soukromého sektoru a vytváření pracovních míst. Poskytuje technickou pomoc místním subjektům v rámci přípravy na uplatňování *acquis* v oblastech spojených s rozvojem soukromého sektoru. Tato podpora má formu analytických studií a vypracování strategií, což zahrnuje například dokončení strategie pro malé a střední podniky a akčního plánu. Pomáhá také mikropodnikům a malým a středním podnikům v přípravě na *acquis* tím, že podporuje organizace podporující podnikání, jež posilují organizační schopnosti zmíněných podniků a jejich kapacitu pro poskytování služeb.

V září 2016 byla podepsána jediná smlouva s externím odborníkem – na posouzení životaschopnosti strategie pro inovace v souladu s programem Horizont 2020 a koncepcí inteligentního růstu a rovněž zkoumat možné modely integrace s oblastmi kontrolovanými vládou.

V únoru 2016 byla rovněž podepsána dohoda o pověření s EBRD s cílem umožnit kyperskotureckým společnostem přístup k úvěrovým fondům a poskytnout místním obchodním konzultantům podporu při budování kapacit. Podniky jsou podporovány rovněž přímo prostřednictvím grantů. Na konci roku 2016 dosud probíhalo 24 projektů financovaných v rámci grantového programu *Rozvoj malých a středních podniků: modernizace výrobků a služeb*.

V oblasti rozvoje venkova byla zahájena technická pomoc zaměřená na rozvoj kapacity poradenských služeb pro zemědělce, včetně přípravy strategie. V roce 2016 bylo úspěšně dokončeno dalších 13 z 39 projektů schválených v roce 2013 v rámci třetího grantového programu v oblasti rozvoje venkova.

V roce 2016 pokračovalo poskytování technické pomoci k posílení schopnosti veterinárních služeb zajistit a sledovat dodržování norem týkajících se zdraví zvířat a jiných hygienických požadavků pro tlumení chorob zvířat a budoucí obchod s živočišnými produkty, jež začalo v polovině roku 2015. To zůstává i nadále obzvláště obtížným úkolem.

Byl zahájen metrologický projekt, jehož cílem je rozvinout analytické služby v tureckém společenství na Kypru na úroveň, kdy je lze využívat na podporu analýzy potravin a produktů způsobem splňujícím požadavky *acquis* EU v klíčových oblastech.

Dne 8. dubna 2016 byla zveřejněna čtvrtá výzva k předkládání návrhů v rámci programu Rozvoj obcí s přiděleným rozpočtem 4,85 milionu EUR. Tento nový grantový program umožňuje místním obcím předkládat návrhy na zlepšení účinnosti a kvality služeb. Hlavními prioritami jsou služby v oblasti nakládání s odpady, čištění a životního prostředí, sociální služby se zaměřením na starší osoby, ženy, děti a mládež, dále na toulavá zvířata, správní služby, hubení škůdců, budování kapacit a posilování struktur řízení. V současnosti probíhá vyhodnocování obdržených návrhů.

V oblasti vzdělávání bylo v roce 2016 uděleno patnáct grantů v rámci programu *Inovace a změny ve vzdělávání VI* s částkou ve výši 1,5 milionu EUR. Jejich cílem je mimo jiné posílení kapacit v oblasti výuky/učení, dále společné projekty s řeckými

školy na Kypru a zlepšení schopností v oblasti podnikatelského vzdělávání a celoživotního učení. Z uvedených patnácti projektů devět uskutečňují školy a šest organizace na podporu celoživotního učení.

V první polovině roku 2016 byl zahájen nový grantový program *Inovace a změny ve vzdělávání VII* s částkou ve výši 1,5 milionu EUR, který se týká stejných cílů jako předchozí výzva k předkládání návrhů. Rovněž v tomto případě probíhá vyhodnocení návrhů.

Druhý projekt technické pomoci v oblasti odborného vzdělávání, odborné přípravy a trhu práce (VETLAM II) se v roce 2016 zaměřil zejména na přezkum a aktualizaci kvalifikačního rámce a na budování kapacit pro poskytování služeb zaměstnanosti. Projekt má být podle plánu dokončen v listopadu 2018.

Druhá fáze programu ekonomického monitoringu, prováděného Světovou bankou, v návaznosti na výsledky předchozí analytické práce zajistila další hloubkovou analýzu a technickou pomoc v důležitých oblastech. Tento program se zaměřil na fiskální analýzu, finančně udržitelné orgány veřejné správy, dopady znovusjednocení na hospodářství a obchod, rozvoj soukromého sektoru a na sociální začleňování a makroekonomický monitoring. Podle plánu má být tento program dokončen ve druhé polovině roku 2017.

4.2.3. *Cíl 3: Podpora usmíření, opatření na posilování důvěry a podpora občanské společnosti*

Výbor pro pohřešované osoby, podporovaný z programu pomoci prostřednictvím ujednání o nepřímém řízení s UNDP, pokračoval ve své práci v terénu i v laboratoři. Z celkem 2 001 pohřešovaných osob Výbor pro pohřešované osoby do konce roku 2016 exhumoval 1 192 souborů ostatků, z nichž bylo 740 geneticky identifikováno. Po zpomalení identifikací v roce 2015 kvůli auditu postupů testování DNA se tempo v roce 2016 zvýšilo na vysoké hodnoty zaznamenané v letech 2013 a 2014. Byly otevřeny další pracovní pozice pro vyšetřovatele a v červenci byl zřízen projekt pro práci v archivu. V únoru 2016 se náboženští představitelé obrátili na Kypřany se společnou výzvou, aby se přihlásili a poskytli informace. O práci vědeckých pracovníků z Výboru pro pohřešované osoby byla vydána kniha ve třech jazycích. Byla představena na Kypru a během akcí v sídle Organizace spojených národů v New Yorku, Mezinárodního výboru červeného kříže v Ženevě a Evropského parlamentu v Bruselu, kde předsedové Schultz a Juncker tomuto projektu, který napomáhá usmíření na Kypru, opětovně vyjádřili svou plnou podporu. Dohoda o pověření s UNDP byla v prosinci 2016 prodloužena s cílem umožnit financování činnosti Výboru pro pohřešované osoby i v roce 2017, a to ve výši 2,6 milionu EUR. Další podpora EU na činnost Výboru pro pohřešované osoby bude vycházet z její aktualizované strategie na období 2018–2020. Celkově přispěla EU v období 2006–2016 částkou přesahující 80 % celkových finančních prostředků, které Výboru pro pohřešované osoby poskytli všichni dárci.

Ochrana kulturního dědictví prostřednictvím technického výboru obou společenství pro kulturní dědictví (dále jen „technický výbor“) byla i nadále klíčovým prvkem činností zaměřených na usmíření a posilování důvěry podporovaných v rámci programu pomoci. Mezi hlavními milníky programu byly v roce 2016 začátek konzervačních prací na Bastionu Martinengo a na Benátských hradbách mezi Arsenalem a Othellovou věží / Citadelou ve Famagustě. V roce 2016 také začaly práce na konzervaci maronitského kostela v Agia Marina/Gurpinar, který se nachází uvnitř vojenské základny, která byla v roce 2016 konečně zpřístupněna. Dokončena

byla v roce 2016 první fáze konzervace kostela Agios Panteleimonas ve vesnici Myrtou/Çamlıbel.

V prosinci 2016 byla s UNDP podepsána dohoda o pověření pro pátou fázi programu ochrany kulturního dědictví. V budoucnu bude zvláštní pozornost i nadále věnována ochraně a správě obnovených lokalit ze strany společenství příjemců.

V reakci na iniciativu dvou kyperských představitelů týkající se nových opatření na posilování důvěry Komise v roce 2015 urychleně přerozdělila potřebné zdroje na otevření dvou nových přechodů Deryneia a Lefka-Apliki. Počátkem roku 2016 byla podepsána dohoda o pověření s UNDP pro práce severně od demarkační linie, které mají být podle očekávání dokončeny v první polovině roku 2017.

V roce 2016 pokračovala podpora občanské společnosti. Pokračovala technická pomoc (Občanský prostor) za účelem budování kapacit organizací občanské společnosti a na podporu vytváření sítí a společných akcí s kyperskými Řeky a jinými organizacemi občanské společnosti v EU. Úsilí se zaměřilo nejprve na vytvoření příznivého prostředí pro rozvoj občanské společnosti a na podporu iniciativ aktivního občanství prostřednictvím mechanismu „výchovy k občanství“. Kromě toho v roce 2016 dosud probíhalo osmnáct grantů udělených v rámci grantových programů „Občanská společnost v akci IV a V“. Byly použity na financování různých akcí v oblasti životního prostředí, lidských práv, umění a sportu, jež podporují občanskou angažovanost a výměny mezi společenstvími v uvedených oblastech.

Fórum občanské společnosti, platforma, kde mohou organizace občanské společnosti vyjádřit svá očekávání a priority, se scházelo každé tři měsíce. Fungovalo jako katalyzátor pro prosazování aktivního občanství a jeho podporu. Od poloviny září do poloviny října se poprvé uskutečnil celý měsíc akcí organizací občanské společnosti pod názvem „Festival otevřených dveří“, jehož cílem bylo informovat veřejnost o minulých a současných aktivitách a propagovat dobrovolnictví mezi lidmi jakéhokoliv věku. Během festivalu více než 40 sdružení, nadací, platform, iniciativ a aktivistů otevřelo své dveře a uskutečnilo více než 80 akcí, včetně akcí při otevřených dveřích a jiných činnostech s komunitním zaměřením.

4.2.4. *Cíl 4: Přiblížení tureckého společenství na Kypru k EU*

Řízení stipendijního programu EU bylo pro akademické roky 2014–2016 svěřeno Britské radě. Toto ujednání bylo prodlouženo o další tři roky prostřednictvím dohody o pověření, která byla s Britskou radou podepsána v prosinci 2016, a to pro akademické roky 2017–2020. Částka 1,92 milionu EUR, která byla k dispozici v rámci výzvy v roce 2016, umožnila v akademickém roce 2016/2017 financovat 151 stipendií. Tato stipendia podpořila mladé studenty v prvním roce prvního cyklu vysokoškolského vzdělávání, studenty vyšších ročníků v magisterských a doktorských programech a výzkumné pracovníky a odborníky, aby mohli dále rozvíjet své dovednosti a znalosti v několika členských státech EU. Program stipendií od roku 2007 zajistil přístup ke stipendiím pro více než 1 000 studentů a odborníků z řad kyperských Turků. Pokračování tohoto programu je považováno za zásadně důležité. V rámci činností v oblasti řízení stipendijního programu organizovala Britská rada dny „Studia v Evropě“ s cílem poskytnout studentům informace o možnostech studia v EU. Pokračovala též v rozvoji sítě absolventů a bude sledovat střednědobé dopady, například to, v jaké míře se studenti vracejí na Kypr, a míru úspěšnosti při hledání zaměstnání.

V tureckém společenství na Kypru existuje velká poptávka po informacích o EU. Infopoint EU, který je řízen spolu se zastoupením Evropské komise na Kypru, začal fungovat na počátku roku 2015 s celkovým rozpočtem 1 545 000 EUR na období 30 měsíců. To zajistilo vysokou úroveň zviditelnění EU, jejích politik a programu pomoci. Infopoint EU dosud uspořádal řadu besed/akcí na různá témata včetně životního prostředí (voda, energetika, nakládání s odpady včetně jejich recyklace a biologická rozmanitost), ekologického zemědělství, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, bezpečnosti potravin, dobrých životních podmínek zvířat a zdraví zvířat. Týkaly se také témat, jako jsou lidská práva, práva osob se zdravotním postižením, práva dětí, rovnost žen a mužů, práva leseb, gayů, bisexuálů a transsexuálů (LGBT) a práva spotřebitelů. V roce 2016 Infopoint EU uspořádal 47 akcí (z toho 35 v Nikósii) včetně Dne Evropy, Evropského týdne proti rasismu, Evropského týdne mládeže a Mezinárodního dne mládeže, Noci evropských výzkumných pracovníků, Evropského dne boje proti obchodování s lidmi, Týdne mobility a Týdne bezpečnosti silničního provozu, Evropského týdne sportu a Evropského týdne malých a středních podniků. Těchto akcí se zúčastnilo více než 4 382 osob, což ukazuje na zvýšený zájem ze strany tohoto společenství (akce v roce 2015 měly 2 383 účastníků).

Během roku 2016 bylo distribuováno 5 139 informačních produktů a 12 informačních bulletinů (za dobu od otevření Infopointu to bylo celkem 11 429 informačních produktů a 20 informačních bulletinů). V místních sdělovacích prostředcích se za rok 2016 objevilo 564 zpráv a 32 televizních spotů (od zahájení projektu to bylo 923 zpráv a 82 spotů). Popularitu těchto činností potvrdil také provoz na stránce na Facebooku „Abbilgi“ (3 896 nových kladných ohlasů („To se mi líbí“) v roce 2016, takže celkový počet kladných ohlasů od otevření této stránky dosáhl 8 471). Infopoint EU rovněž podpořil všechny výzvy k předkládání návrhů a jiné projekty a akce financované v rámci programu pomoci prostřednictvím příspěvků/připomenutí na Facebooku, plakátů ve výlohách obchodů, hostování akcí a zahájení projektů ve svém veřejném prostoru. Navázal strategická partnerství s jinými projekty financovanými EU a projekty technické pomoci, jako je rozvoj občanské společnosti (Občanský prostor), rozvoj soukromého sektoru, eradikace chorob zvířat, nakládání s odpady a rovněž s příslušnými útvary a organizacemi občanské společnosti v tureckém společenství na Kypru.

4.2.5. *Cíle 5 a 6: Příprava tureckého společenství na Kypru na zavedení a provádění acquis*

K plnění cílů 5 a 6 nařízení o pomoci se využívá nástroj Komise pro technickou pomoc a výměnu informací (TAIEX), který pomáhá připravit turecké společenství na Kypru na provádění *acquis* vzhledem k odvolání jeho pozastavení po vstupu komplexního řešení kyperské otázky v platnost.

V roce 2016 byla poskytována pomoc ve stejných šestnácti hlavních oblastech či „sektorech“ *acquis* jako v předchozích letech. Celkem bylo v roce 2016 uspořádáno 220 akcí. Akce nástroje TAIEX zahrnovaly mise odborníků, vzdělávací kurzy, pracovní setkání a studijní cesty. V sektorech, v nichž se nástroj TAIEX uplatňuje, prokázaly zúčastněné strany z tureckého společenství na Kypru podstatně vyšší informovanost o požadavcích *acquis*.

Pokračovala podpora obchodu přes demarkační linii (nařízení č. 866/2004). Nezávislí odborníci se v roce 2016 podíleli na provádění pravidelných rostlinolékařských kontrol brambor a výrobků z citrusů, odebrání vzorků medu za účelem rozboru

a vypracování aktualizovaného seznamu plavidel, s jejichž úlovky lze obchodovat přes demarkační linii.

4.3. Finanční plnění (smlouvy a platby)

4.3.1. Uzavírání smluv

Právní závazky v roce 2016 činily 15,5 milionu EUR. Celkový objem se v porovnání s předchozím rokem snížil; a to přesto, že celkový počet transakcí vzrostl.

4.3.2. Platby

Platby v roce 2016 činily 21,4 milionu EUR.

4.4. Sledování

Komise přímo odpovídá za provádění většiny projektů (přímé řízení). Úroveň kontroly ze strany pracovníků Komise je velmi vysoká a zahrnuje stálý kontakt se zhotoviteli, namátkové kontroly, místní setkání a zasedání řídicích výborů. Útvar pro řízení projektů byl Komisi i nadále nápomocen sledováním provádění grantových smluv/projektů uzavřených s obcemi v zájmu jejich rozvoje, malými a středními podniky a zemědělskými podniky, organizacemi občanské společnosti a školami a organizacemi odborného vzdělávání a přípravy a současně tento útvar poskytoval podporu příjemcům grantů při uplatňování pravidel EU pro provádění grantových smluv, včetně pravidel pro sekundární zadávání zakázek.

Sledování nástroje TAIEX se provádělo prostřednictvím projektových řídicích skupin, které se zaměřují na zhodnocení, posouzení pokroku a plánování pro budoucí období. Logistika nástroje TAIEX je sledována prostřednictvím on-line systému řízení nástroje TAIEX.

4.5. Audit a kontroly

Evropský účetní dvůr vydal počátkem roku 2016 zprávu o následných opatřeních v návaznosti na audit programu pomoci pro turecké společenství na Kypru, který se uskutečnil v roce 2012. Podle zjištění Účetního dvora nejsou zapotřebí žádná následná opatření. Byl rovněž proveden podrobný externí audit mechanismů vnitřní kontroly s cílem určit možnosti zvýšení jistoty po přesunu pracovní skupiny do Generálního ředitelství pro regionální a městskou politiku v roce 2015. Auditóři podali zprávu v roce 2016 a jejich zjištění se promítla do integrace bývalé pracovní skupiny do Útvaru na podporu strukturální reformy. Generální ředitelství pro politiku sousedství a jednání o rozšíření provedlo na podzim roku 2016 audit *ex post* týkající se vybraných platebních transakcí a souvisejících postupů zadávání zakázek a jejich udílení v rámci přímého řízení; ve zprávě uvedlo, že se v nich nevyskytují významné chyby. Byla uzavřena smlouva týkající se ověření výdajů u patnácti grantových smluv uzavřených v rámci grantového programu *Rozvoj malých a středních podniků III: modernizace výrobků a služeb*. Tato práce bude v roce 2017 pokračovat.

4.6. Hodnocení

Budoucí zavedení *acquis* bude vyžadovat podstatné zlepšení statistiky v rámci tureckého společenství na Kypru.

Po posouzení činnosti Výboru pro pohřešované osoby, které v roce 2014 provedla organizace Equipo Argentino de Antropologia Forense (EAAF), uskutečnila organizace EAAF v roce 2016 další návštěvy; byly věnovány pracím v terénu a odborné přípravě vědeckých pracovníků. Útvaru pro řízení projektů bylo smluvně

zadáno hodnocení *ex post* grantových programů pro malé a střední podniky, které má podle plánu začít začátkem ledna 2017.

4.7. Informace, publicita a zviditelnění

V roce 2016 se uskutečnilo 138 akcí v oblasti zviditelnění a komunikace. K důležitým událostem v roce 2016 patřily putovní kampaně ve čtyřech různých lokalitách mimo Nikósii, sdílení informací s ženskými skupinami o politikách EU v oblasti rozvoje venkova, o dostupné podpoře a možnostech ze strany EU a veřejná informační akce pro technický výbor pro kulturní dědictví; program rozvoje dovedností pro mládež v několika lokalitách zaměřený na zvyšování dovedností potřebných při hledání zaměstnání u nezaměstnaných mladých lidí a na podporu místních portálů a portálů EU v oblasti zaměstnanosti/dobrovolnictví; Evropský den zábavné vědy, jehož se zúčastnilo 600 středoškolských studentů. Den Evropy byl oslaven rozsáhlou akcí pod širým nebem s více než 450 účastníky. Při příležitosti Zeleného týdne proběhla řada akcí včetně besedy, promítání filmů, akce pod širým nebem v rámci kampaně na zvyšování informovanosti a soutěž ve sběru baterií, při které se sebralo více než 2 000 kg použitých baterií z 41 škol. Uspořádána byla také soutěž krátkých videosnímků na téma bezpečnost provozu s cílem zvýšit povědomí o bezpečnosti u mladých lidí.

4.8. Konzultace s vládou Kyperské republiky

Uskutečnily se schůzky se zástupci vlády Kyperské republiky, zejména během návštěv vysokých představitelů Komise na ostrově. Komise se i nadále spoléhá na spolupráci vlády při ověřování majetkových práv a také pravidelně jedná se stálým zastoupením v Bruselu. V březnu 2016 Komise provedla celkovou prezentaci výsledků dosažených v rámci programu pomoci v předchozím roce; proběhla na ministerstvu zahraničních věcí a uskutečňuje se každoročně.

5. ZÁVĚR

Komise je i nadále odhodlána podporovat proces řešení kyperské otázky pod záštitou OSN a využije všechny možnosti v rámci programu s cílem usnadnit iniciativy vycházející z tohoto procesu.

Komise poskytuje i nadále pomoc podle nařízení o pomoci s cílem usnadnit znovusjednocení Kypru posilováním hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru, a to prostřednictvím práce na plnění šesti cílů. Bylo prokázáno, že podpora prostřednictvím nástroje TAIEX a podpora projektů v rámci cílů 1 a 2 programu pomoci (investice a dodávky k posílení infrastruktury, granty v oblasti technické pomoci) měly pozitivní dopad na práci *ad hoc* výboru obou společenství pro přípravu na EU, který působí pod záštitou OSN, jelikož účastníci pocházející z tureckého společenství na Kypru prokázali podstatně lepší informovanost o *acquis*. V roce 2016 se pomoc i nadále soustřeďovala na oblasti, které s ohledem na budoucí dodržování *acquis* představují obzvláštní problémy.

Vzhledem k omezené kapacitě, omezeným lidským a finančním zdrojům a nedostatečné připravenosti na budoucí zavádění *acquis* je třeba pečlivě posoudit udržitelnost projektů. Komise je i nadále aktivní při podpoře zvláště komplikovaných projektů v období po předání příjemcům. Důležité projekty v oblasti infrastruktury však nyní příjemci úspěšně provozují a udržují. Výsledky pomoci poskytnuté v minulém období a vyzrálост projektů budou zohledněny při budoucím plánování.

